

117.

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO.

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

*CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-sexta
Februarii M. DCC. XXXIX.*

M. JOANNE-FRANCISCO COUTHIER,
Doctore Medico, Præsides.

An à vino Burgundo arthritis?

I.

ACTIS dulcedinem & naturam, sanguis laudabilis & sincerus indole suâ referat, æqua est utriusque scaturigo, nempe chylus; alter tamen liquor ab altero generatur, uterque cogi facilis est, uterque magnam salium acidorum copiam sinu suo recondit & fovet. Hi permixti aqueis, terreis, & sulphureis particulis, in linguam vim non exerunt, imò palato sapiunt? intricati dulcedine, ipsi blandiuntur, præpostera fermentatione nimis evoluti, pungunt aliquandò acerrimè diserpunt partes solidas, vellicant membranas, lacinantque, fibras musculorum tendinosas infirmant, synoviam spissant, undè artuum rigiditas, aut præ tumoris alicujus duritie, aut crassorum humorum infarctu, ankylosis, seu articulorum contractio, ut accidit in lue venerea, scorbuto, rheumatismo, arthritide, dolore ischyadico. Juxta Poëtæ effatum.

Quare ego nunc nequeo totos evolvere cursus.

Imò sero lactis intensè acefcente, quædam metalla ut cuprum & ferrum dissoluntur: undè constans axioma, omne acidum manifestum, seu nimis evolutum corpori inimi.

Arat. lib. 9.
Epist. 12.

A

cum, excepto ventriculo, cujus fermentum acidum est, juxta plures Medicos. Videant belluones & vinoſi qui non ponunt gule metas, ut ait Plinius, imo vino debent & condimentis, quod ſoli animalium non ſitientes bibunt, & non eſurientes edunt. Licer bibendi & edendi voluptas nulla ſit, niſi præcedat ſitienti & eſurienti cupiditas, & tanquam ventri obediens, ita profundè in terris jacent, ut nihil niſi carnalia & vinoſa ſapiant: an non ex adverſo pugnant adverſus ſapientiſſimam naturæ legem, nimia vini & ciborum ingurgitatione, potentiſſimos ſales vegetabiles & animales, nunquam ferè ullo fermento, præ nimia utrorumque quantitate ſubigendos, inſundunt in ſanguinem: qui mollem tenerimi ventriculi texturam inſirmit, magno miſerrimorum potatozum & edacium damno. Sic principia liquoris vivi ſanguinis ſubvertuntur, vix unquam reſtituenda. Ganeones igitur qui plurimo ſale condimentis intemperantiùs indulgent, an non corpus lacerabile innumeris obijciunt morbis. Multos morbos multa ferunt ſercula, innumerabiles que ægritudines, innumeros coquos numerant. Hinc coquorum artiſcium, Medicina adulationem vocat Plato. Cavendi ſunt cibi, qui non eſurientes denuò ad edendum invitant, cavendi ſunt potus, qui non ſitientes denuò ad bibendum illiciunt. Sed prius circumſpiciendum eſt cum quibus edas & bibas, quam quæ edas & bibas. Facilius enim eſt maculas contrahere, quam elucere. Sanitatis ſtudium eſt, non ſatiari poti & cibus, atque impigrium eſſe ad laborem. Bonâ valetudine nullum ornamentum, nullumvè morile præſtantius, procul & de ultimis terræ finibus pretium ejus. Sic ut igne ferrum, ita vino corpora præſertim ſenum molliuntur. Venter præcepta non audit, poſcitur & appellatur, non eſt tamen moleſtus creditor, parvo contentus eſt, ſi des illi quod debes, non quod potes. Natura eſt ordo & quædam diſpoſitio à Deo rebus creatis data, ideo tota Phyſica eſt in cognitione harum legum à ſummo Deo auctore præſcriptarum, ut iis non abutatur, ſi bonâ frui velimus ſanitate, ratio enim quaſi quidam dux, lumenque vitæ eſt: ad benè ſanè que vivendum. Quid felicius quam vivere optantibus cunctis.

O prodiga rerum

Lucan. lib.
4. Bell. Civil.

*Luxuries, nunquam parvo contenta paratu &
Et quaſitorum terrâ pelagoque ciborum
Ambitioſa fames, & lauta gloria menſæ.*

Iſidor. lib. 1.
de ſum. bono.
Proph. Ozée.

Gula ſaturitas nimia, aciem mentis obrundit, ingeniumque evertit, & aſſigit humo divina particulam aure: non cibus ſed appetitus in vitio gulæ eſt. Attendite igitur luſcones, ne fortè graveſcent corda veſtra in crapulâ & in ebrietate. Fornicatio, vinum, & ebrietas auferunt cor. Ebrietas unius horæ, hilarem inſaniam tædio penſat. Ebrietas omnium mater eſt ſlagitiorum, culparumque materia, radix criminum, origo vitiorum, turbatio capitis, ſubverſio ſenſus, tempeſtas lingua, procella corporis, naufragium caſtitatis, amiſſio temporis, inſania voluntatis, ignominioſus languor, morum turpitudò, dedecus vitæ, honeſtatis inſania, anima corruptela. Parcus vini uſus jucundus eſt, quia ſedat ſitim, largior gignit tremulentiam, largiſſimus parit rixas, cædes, ac morbos, hæc ratione unusquiſque, ſuæ ſibi auctor eſt pœnæ: itaque quod omnibus turpe futurum eſt, id tibi nè putetur honeſtum: vitis fert plures uvas, primam voluptatis, ſecundam ebrietatis, tertiam moleſtiam, ultimam inſaniam. Vinum potus eſt ſuaſiſſimus, Pharmacum utiliſſimum, & obſonium quam minimè noxium: ſi quidem temperatum eſſe contigerit, idque magis ut tempore & loco modicè ſumas, quam ut aqua diluas. Major enim labor eſt, vitius & paſſionibus vino conceptis reſiſtere, quam corporalibus inſudare laboribus. Staphylus, ſyſtēni filius primus aquam vino miſcere docuit: nonnè igitur ſibi accerſunt & advocant diutiſſimè lugendi, accerbiffimas occaſiones, gravium & chronicorum morborum ſemina in ſe ſuſcipiunt qui inſidioſam jucundè bibendi & edendi voluptatem longo temporis decurſu contrahunt, quam poſteâ magno ſenore redimunt. Canunt extremos gulæ conatus, & vino ſomnoque ſepulſi procumbunt. Vitia vino-concepta, etiam ſine vino valent: carniū quoque uſu immoderato gliſcunt & contrahuntur morbi immedicabiles. Ideo carnes non prohibentur, quia ex ſe malæ ſunt, ſed quod earum exquiſita condimenta, luxuriem gignunt, iis itaque edomandi corporis cauſâ, aliquoties abſtinentum: nec quidquam inconſultâ ratione ſuſcipiat prudens, & actiones ſuas ad ſapientiæ normam ſemper dirigat: omnia demùm humana medietur, antequam operetur, qui ad vitium conſequendum ex naturâ cercus eſt, ad virtutem verò comparandam ex cor-

Sanct. Aug.
Epiſtola ad
Virg.

Pich.

Anac.

Socr.

Rem diligentius rimanti, patebit Arthritidem originem ducere ab acido nimis evoluto, quod succus nutritius salium aculeis armatus, turgidusque, per nervos in articulos delatus secum devchit: membranas, cartilagines, & ligamenta exquisitissimi sensus, quibus ossium capita involvuntur, circumliniuntur, & annectuntur, vellicat, rodit, atque divellit, aut disceperit, synoviam spissat quæ articulos irrigat, & imbuat. Succus ille acidorum aculeis factus viscidior & crassior, inhærescit articulis, ob viarum contortos sinus, & implexos orbes, ac recessus, in quos facilis erat descensus, sed à quibus elabi, superasque evadere ad auras per cutis poros, aut insensibilem transpirationem hoc opus hic labor est: idem succus acidis & corrosivis particulis pigrior factus & compactus intrà istas salebras, undè se nequit extricare, calore siccatur, arescit quoque nonnunquam synovia quæ est quoddam linimenti genus, omnes articulos irrigans, imbuens, aut illiniens ad concitandum motum & promovendum, aliquoties in tophos aut cretam erumpentes, sæpè sæpius per articulos manuum aut pedum se prodit, undè conficere est hunc succum vim istam deleteriam, ab acido nimis evoluto mutuari: hæc est Arthritidis indoles, ut vulgo stationem antè non deserat, quam pars affecta, laxata copiosius ferro intumuerit, cum quidam inflammationis & tumoris specie per aliquod tempus residua. Atque illos, qui duris se laboribus exercent, quibus copiosa promovetur diaphoresis, præcipuè fugit. Hinc nata ingeniosa fabella, de Arthritide & araneâ. Hæc ex urbe discedebat, rusque petebat, quod in urbe tranquillè telam texere non posset. Illarure, se recipiebat in urbem, ut alicujus otiosi divitis, vel potatoris egregii pedes commodius foderet, quia duris & assiduis pervigiliis agricolæ aut exercitationibus, altas inter ejus pedibus radices agere non poterat. Ideo Poëta cecinit.

Avien. Ruf.

Nec Veneris, nec tu Bacchi caparis amore.

Uno namque modo vina Venusque nocent.

Atqui ex multis vini burgundi speciebus, nullo sanguis vitio si modus addit inquinatur. Voluptas enim in bibendo & edendo nulla est, nisi modum teneat. Nedium Arthritidis noxam inurat, qui comedit aut bibit, inquit Hipp. lib. de Veteri Medicina, plus quam satis, nisi frequentius laboribus utatur, sanus esse non potest, cibi enim & labores ad-versas in se facultates, mutuò tamen ad sanitatem conferentes obtinent, cibi vero & portiones cum modum tenent, ea, quæ vacuata sunt, expleunt. In genere constare vinum Burgundum aquâ plurimâ, terrâ, sale, & sulphure chymica nos docet Analysis. Multa sunt, inter vinorum Burgundorum species, discrimina, à cælo, oriente sole, solo, cultura, atque vitium speciebus inducta. Vinum Burgundum præsertim Belhense primis mensibus asperum est, sed brevi mitescit; strictius ob partes Sulphuris ramosas, alimentis adhærescit in ventriculo, absque noxæ periculo in sanguinem infunditur: sic illud dilutè rubrum, perspicuum, odore gratum, particeps dulcedinis & modicæ austeritatis, nec fauces poterit angere, nec stomacho facessere negotium, nec visceribus aëliationes inferre. Vina Burgunda probantur odore, sapore, nitore, colore.

Scol. Salern.

Si bona vina cupis, quinque hæc laudantur in illis.

Fertia, formosa, fragrantia, frigida, fœca.

Vinum rubrum plenius nutrit, quam album; at dulcè ut vinum Matisconense album; alvum humectat, palato sapit, sputum promovet, & aliquid saporis mellis aut sacchari in ore relinquit. Vinum Matisconense rubrum, austerrum est, roborat ventriculum, sed sanguinem spissat, ob nimios sales non satis evolutos, tenue crassius humores incidit, refert obstructions. Inest vino Burgundo Sulphur copiosius benè coctum, & manurum. Aurelianensi Sulphur plurimum inest, sed crudum, sal quoque, sed utrumque non satis maturatione evolutum. Vinis Hispanis insunt Sulphura copiosa, salia pauca, sed omnia solis ardore maximè evoluta. Alycantino, terra austera, & astringens. Ab istis discriminibus cætera inferantur, aut evolvantur. Vites in Burgundiâ ferè omnes coluntur præruptis in collibus, stratis silice Sulphureo, facto igneis particulis, quæ cum vineæ succo nutritio, concitato solis ardore, & terræ calidis visceribus in plantæ ramos diffunduntur, undè hæc vina silicem referunt odorem Sulphureum; cæteris sunt generosiora, validiora, & exquisitum præstant saporem, plus habent salis volatilis, plus

evoluti Sulphuris, terræ, aquæ, tartari sed tenuis & subtilis parum, vix quasdam fœces deponunt: dilutus calor est, & quadantenus palæa referens colorem. Hujus indolis est Volnense, Pomarense, pirissando utrumque, linguæ judicio, siccus est, effectu utrumque diureticum vinâ Belnensia, Divionensia, Nonescentia coloris sunt prioribus paulò opacioris, major deponitur copia fœcum & tartari, integritatem aliis diutius servant & protrahunt, sales & Sulphura terrâ strictius irretiuntur, minus indè diuretica sunt, caput minus impetunt, lenius & jucundius stomacho blandiuntur, quod ipsorum principia tardius evolvantur.

Gignit & humores vinum melius meliores;

Si fuerit nigrum, corpus reddet tibi pigrum;

Vinum sit clarum, vetus, subtile, maturum

Ac bene lymphatum, salens, moderamine sumptum.

Eandem Burgundiæ inferioris vinâ, veterascendo, naturam ferè referunt, tractatuum nempe Alexiæ (Ste Reine,) Vitellensis (Vitteaux,) Sinemuriensis (Semur,) hæ Urbes apud Mandubios sunt. Autissiodorensis (Auxerre,) Brixienfis (Bresse) initio asperitate linguam feriuunt, fœces & tartarum in eis redundant, diù servant virtutes, sunt coloris rubei, saturi, rardius, & difficilius ab urinæ viis se expediunt, hinc ab illis oriunda ebrietas, agrius excutitur, & capitis dolores pertinacius torquent. Designantur isti affectus amaritie, quæ argumento est sales & Sulphura terræ intimè esse præmixta, & tenacius inhaerere. Amarum illud quo pollent, tempore mirefcit, præsertim dum senescit, abit in saporem gratum & dulcem, non fastidiosum. Amarum enim, acerbò & austero obtusiores habet aculeos, quod majori terræ copiâ involvantur, undè minus altè se in linguæ papillas inserunt, sed voluntur supra ipsarum superficies, & mukum quo scaten abradunt, & secum auferunt. Hæc est in genere vini Burgundi inferioris virtus, & indoles: ejus asperitate, austeritate, acerbitate, amarore primum in dolo fermentatione mitigatis, solvitur diathesis acida, quæ stomacho, aliisque visceribus potest producere molestias, tum compagem aculeorum disturbando, tum easdem absorbendo, tum miscelâ novum partibus sicut conciliando, sic novam humores crasim adipiscuntur, infusus vini principis, sale digestionis, ad armoniacum accedente.

I. V.

PORRO qui veram indolem vini Burgundi & naturam abundè noverit, tot malorum non esse reum ultrò confitebitur, habet à se vinum quas impertitur utilitates, quæ infert incommoda habet ab hominis intemperentiâ, undè à quodam auctore dicitur *fel diaboli, sanguis terræ, & tanquam cicuta hominis eo abutentis. Vinum lac Veneris* vocat Aristophanes; Ecce homo nihil, & idus infirmitas est, dum sibi ipsi relinquitur. Vinum si avidius sumas, quid facias nescis, quid loquaris ignoras. Vinum enim homines, perindè ac aves pinnulâ incitat, ac sublevar, regnat cupiditas, ubi non est potus & victus sobrietatis, vinolentus voluntatem applicat vino, & vinum voluntati. Cibo & vino onustus, omnia perturbata & confusa cernit. Quædam ex agro Burgundo vina, levem præ se ferunt amaritie saporem, quædam Sulphurea sunt, quædam dilutiora, nulla tentant caput, aut stomachum, si opportunè anni tempestati accesserit artis industria, tam tempore vindemiarum, quam fermentationis uvarum in cupâ, quæ omnia ad vini bonitatem quam maxime conferunt.

Est modus in rebus, sunt certi denique fines;

Quos ultra citraque nequit consistere rectum.

Non hæc, nimis evoluta in istis, acida percipiuntur, quibus epulonum dittitum palatum vehementius abraditur, vinum hoc titulo campanum habent in deliciis Lurcones, quo plus potatur, plus siccitur, citius etiam effluit, summa ejus tenuitas est, turget spiritibus seu salibus minus involutis, linguam & palatum jucundius titillat, relictis tamen acidorum aculeis in humores infusus, in sanguinem & spiritus inflixis, morborum gravissimorum, & chronicorum fons & origo; immune est hujus vitii vinum Burgundum, Belnense erit in exemplum (alias enim, quæ numerosæ sunt, species adducere, inutile foret & tedious) omnes imprimis Belnense per aliquot menses sunt aspera, tractu temporis mirefcunt, constant ex Sulphure, seu particulis ramosis quibus prepressæ, tardius quam campanum permeant & elabuntur, diutius inhaerent permixtæ alimentis, hæc intimè dif-

Scol. Salern.

Horat.

soluunt, atque unâ cum istis abeunt in chylum exquisitum: infuse in sanguinem novo succo cum rescunt novâ virtute, sapores acerbos, austeros acidos & nimis efferos compescunt, Sulphuribus suis sales mitigant & involvunt, nedum pariant inflammationes, quinimò aut præcavent aut tollunt. Hinc Erasmus scribens ad Marcum Laurinum Collegii Sancti Donatiani Brugarum Decanum, magnâ cum impotentis animi lætitiâ exclamat, *oh felicem vel hoc nomine Burgundiam planeque dignam, quæ mater hominum dicitur, postquam tale lac habet in uberibus suis.* Hinc jure meritò dicitur senum nutritrix, dum eos tam benigno lacte titillat: norunt præctica Medicinæ periti, præsentius non esse pharmacum inflammationis vulneribus, ulceribus, contusionibus, & luxationibus quam vinum calidum; norunt quæ educitur ex vino aqua vitæ, ejus virtute tolli acidus stomachi molestias, ructus nidorosos, quod ipsa, sit vini sulphur liquidum. Norunt acetos, ardores mitescere, quod sal ejus potentius (sulphure enim penitus spoliatur) figuras salinarum molecularum invertat, quibus solidorum membranæ convelluntur atque istis crispationibus, in spiritus, molesta caloris. ardoris, & æstus sensatio inferebatur. Vinum Vetus corpori commodius, palato suavius, *sed ad lætitiâ non ad ebrietatem datum est;* consensit conciditque in ebrietatem, qui illam non fugit, & qui alios inebriare vult, ipse quoque inebriabitur. Tristitiæ remedium vini usus *speculum esse ingenii, ut res forma assentit Athenæus,* abusus vero solum malus; *qui absorbet vinum, absorbetur à vino,* sed in vitâ, nihil difficilius quam quod docet. *Sufficiens est homini erudito vinum exiguum, dormiendo non laborabit ab illo,* nec sentiet dolorem. Nihil tam ineptum, nequè tam alienum, ad quod vinum immoderatè potatum non invitet, consilium & prudentiam subvertit, undè proverbium, in vino veritas, tollit animi fucum, & quidquid pectore conditum est, in apertum profert, undè divinæ litteræ vetant vinum dari Regibus. Tullius in topicis ait, *non audiri verum, nisi à pueris, ebriis, & insanis.* Vini potum non permittebat Plato pueris usque ad annum decimum octavum. Conspertum habetur experientiâ, citò & jucundè sitim vino extingui, aquâ crescere. Didicere qui trans mare currunt, æstuationes quibus sub zonâ torridâ torquentur, felicius non posse quam vino meraci, imò aquâ vitæ, vel largiùs haustâ mitigari. Constat ergo sales acres acidos & qui præ dominantur in humoribus, vino Burgundo, aliam prorsus indolem & naturam induere, nedum ab ipso isti generentur; quomodo igitur foret Arthritidis progenies, quin potius attendenti, videbitur ab illo præcaveri. Nam vinum Burgundum si fabulari posset se defenderet, non vinum hominibus moderari, sed vino homines solent qui quidem probi sunt. Sobrius enim potus & victus, sanitas est animæ & corporis; *exultatio animæ & cordis vinum moderatè potatum.* Saltem non ferocius, & infrequentius in agro Burgundo tyrannidem Arthritis exercet, quam ubivis terrarum. Esse oportet ut vivas, vivere non ut edas, & merum potes, ut rectè te habeas. Vivere secundum naturam, est vivere ex hominis naturâ undiquè perfectâ, & nihil extra ordinem requirente ut honesta in virtute ponuntur, sic in vitis turpia. Victus enim cultusque corporis ad valetudinem referantur, & ad vires, non ad voluptatem & Ganeas. Tantum cibi & potionis usus adhibendus est, ut resciantur vires, non opprimantur. Hippocrates quartenti consilium de sanitate tuendâ, respondit *cibi, potus, somni, Venus o n nia moderata sint.* Jucunditas victus & potus, est in desiderio, non in satietate, cibi condimentum est fames, potionis sitis. Sic esurienti quivis panis suavis est, & sitienti quævis aqua dulcis. Non intelligunt homines quam magnum vœtigal sit parsimonia. *Quæritur in re domesticâ convenientia laus in publica dignitatis*

Socræ. apud
Cicer.

Horat. sat. 2.

*Quæ virtus sed quanta boni sit vivere parvo,
Sæpè raro stomachus, vulgaria temit.*

Ubi primum, vino Burgundo, fermentatione, maturitas accessit, caret vitis, quibus alia vina deprimentur, & pollet virtutibus, vel quæ defunt aliis, vel quibus alia sunt insignia. Subactâ asperitate, molle est & descæcatum, non tamen lene quod nihil valeat in aquâ gratè dulcedinis est, comite levi, & benè temperatâ austeritate: acutum ut jucunda titillatione, sopitos in stomacho languente spiritus suscitet, non ut quemadmodum plurima, aculeis pungentibus fodicit justâ salium temperie, Sulphurum, acutæ, & terræ, quæ in universâ Europâ vina bibuntur cujuscumque nominis sint, superat: sic fert longam vetustatem, vina enim quæ vetustatem longius ferunt, debent esse suavissima, nec vetustate

S. Aug. lib.
12. de mor.
Manich.

S. Aug.
Prov. 23.

Ecclef.

Cicer. de
Offic. lib. 2.

evanescit color ejus, ut tenuia ex agro Parisiensi, aliaque plurima, quæ brevi temporis intervallo sunt edentula: suis sanguineis dotibus imbuunt, texturam ejus firmat, non acre amplius diffiuit serum, ab-euntem in aquas hydropicorum cruorem sistit, atque coerct: hoc itaque nomine vinum Burgundum, Campano longè erit in hydropo antepconendum. Multiplices inter vini Burgundi species, alia nigra sunt quæ plus nutriunt, alia alba quæ movent urinâs & sudores, dulcia quæ lubricant & humectant viscera, sputa concitant, austera, quæ adstrictione stomachum roborant, tenuia, quæ viscidos humores comminuunt, levia, quæ tollunt obstructions, à quibus scaturit omne morborum genus: uno verbo vinum Burgundum palato sapit, atque blanditur, stomachum & cætera viscera roborat, atque porrectate amica regit, felices ibi constantes, salutare, miroque, promovendo digestionem, leviam, quæ extrementa, fovendo blandum calorem, coagulationes impediendo, hæterogenea excutiendo, & in præceptis deturbando, sanguinemque vividiorum reddendo, prodit effectus. Cardiacum est grati saporis, certi effectus, cujus usu temperato, nec anima perturbabitur, nec Erynnis furiosa concitabitur. Ergo non liceat vel Arthritidis, vel cujus vis speciei morborum semina, à vino Burgundo repetere. Vinum immoderatè potatum esse irritamentum libidinis, & omnium malorum scitum & alumnus quis dubitat. Ideo ignis luxuriæ, lignis ciborum exquisitiorum, vinorum suavissimorum, liquorum spirituosorum & ardentium conservatur. Mente uti rectè non possumus, multo cibo vinoque repleti. *Turpe est homini, stomachi sui non nosse mensuram?* bone Deus, quot homines unus venter exercet. Mensura bibendi est, ut officium suum præstent mensque pedesque. Hanc famam & salubrem vitæ normam teneas, ut corpori tantum indulgeas, quantum bonæ valetudini satis est. Nihil tam necessarium, quam cognoscere quod est necessarium. Voluptas modo utendi sit honesta, vel arguenda. Sine fastidio implendus est venter, vitium est ubique quod nimium est. Quid enim ad rem pertinet si perditurus sit quidquid, acceperit. Sanitas & mens hilaris, vitæ humanæ thesauri sunt. Hinc Thales interrogatus quis nam esset felix, *qui corpore inquit sanus est, & animo eruditus*, quæ quidem assequi & tueri non possunt, nisi magnâ ciborum & vinorum moderatione.

Senecæ

V.

INNUMEROS Vulgus errores insitiâ, aut malo animo in Medicinam invexit, iuxta Lunæ phases, alimentorum liquorumque spirituosorum virtutes & proprietates usu recto prius acceptas, & longâ experientiâ probatas mutaverit, vel detraxere, novas atque fictitias indidit Astrologi, quas tum novitatis gratia, tum mysteriorum imagine avidè suscepit credula plebs atque superstitionis avida: ex Mahumetanâ gente ortos, & ejus stoliditatis conficios esse crederes & jurares vini detractatores. Utilitatem vini & necessitatem quis animi compos negabit, si quis sit, rationi nuncium remisisse dicito. In Lixi favorem & usum reclamant, quotquot sunt sapientioribus naturæ legibus instructi: antiquiora illustrium virorum acta adversantur: ejus efficaciam probant vitæ felicitas & jucunditas, quâ populi omnes qui pretioso vini munere, summâ Dei munificentia donati sunt, fruuntur: sacri demum probant codices, quos hic amplius referre inutile est. Hæc quo dementiæ & furoris procaces Meri Ofiores deducti sunt? In penam, quod semotâ ratione, spretâque virtute & dignitate Bacchi, inconsultique ejus viribus, solâ voluptate allekti, vino nimium indulgendo, tam salubrem liquorem liguriunt & absumunt, ictu quasi percussâ, podagrâ, chyragrâ, rheumatismo, scorbuto, calculo, illico dolore aut ischyadico, aliòve morbo iis majori, illi aut sui affecti sint aut mulctati: in dubium ponunt an vinum sit alimentum, an medicamentum, denique ambigunt an voluptuatum sit venenum. Quid bone Deus in vini dedecus malignus unquam excogitari, quid deterius dici potuit? Pioh scelus, proh facinus? Puniantur hi veteratores temerarii, at quo supplici genere dammandi sunt? Non ambigitur. Salubrem ratione viventium animantium potionem detraxerunt, vinum ipsi in æternum interdicto; Brutorum, pseudumque potui addicantur: dicticia, convitia, maledicta, in salubrem vini liquorem, divinum illud donum, dulcem societatis intemperatumque nexum, imprudenter & improbè contorta, vibrata, quin etiam intemperantiæ crimina, aquâ eluant, immergantque; lex est Medicinæ suprema, quæ stat, vinum, quorumcumque hominum, etiam vini detractorum vitæ conservatrix, & benefica Medicæ artis ope vivunt. Turpi vindictâ, nec retorquant politico apud Mahumetanos præcepto vini

sancitâ prohibitionem: ut enim vividiores vinum reddit ideas, aucto, ejus usu, Mahumetanorum ingenio, sepositâque stoliditate, ex religionis Mahumetis somniis expectâset gens Turcica, tota undè rueret Mahumetica œconomia & administratio. Impostoris fide & prophetâ dicunt Turcici vinum esse fidem Armenorum, Sanctum Georgiorum, spiritum Francorum, & inimicum fidorum Mahumetis discipulorum. Perversus vini usus, facillè assentimur, fatemurque non esse animum in suâ potestate ebrietate devictum. Hinc Sanctus Paulus *vetat ne vino inebriemur, quod in eo sita sit lido* in vini perniciem & ruinam clamitant morosi & hydropotæ, millena vomituriunt, & probra conjiciunt, dicta illorum sat probant, quod intus habent; vinum inquit nihil consultè, nihil moderatè vel dicit vel facit, hinc adagium (*vinum non habere clavum*) *Atheneus, idest rationem quæ clavi vice sobrios moderatur & gubernat.*

Gaza.
Ovid. amor.

Nox, & amor, vinumque nihil moderabile suadent,

Ille pudore vacat, liber, amorque metu.

Qui vino Burgundo utuntur, & nimis ei indulgent, obijciunt adversarii, arthritide laborant, ergo nascitur ab illo vino arthritis, egregia sanè conclusio. Ex pluribus Torquatis, aut nobilibus, vel optimatibus qui vino Burgundo utuntur, non nulli Lurcones sunt, nihil pulpamenti in macellis intactum relinquunt, cupiditi, liguitionibus, temulentia pleni, à mensâ derepentè ruunt in venerem, juxta Poëtæ axioma, *sine Cerere & Baccho friget Venus*; & aliud *ut saturitatis affecta semper est Venus, sic illus refugit, quos premit penuria.* Oh quam satius illis fuerit otari, quam hoc modo rumpere occupari! Hercle fugaces & citò labiles, vitæ dispendio, pluris emunt? voluprates. *Heu quid hominis vita diu.* Ciborum tantum & potuum ingerunt, ut nec spatium ad ingestorum molem continendam, nec ad triturandam aut concoquendam tempus detur. In istis arthritis, fructus est mensæ opiparæ. In illis opsonia indiarum condita aromatis, astuans libido, venerique furor refundendus. Illis in solo vivendi causa palato est, illis inquam aut vita beata, aut beatissima mors, quæ crapulâ aut ebrietate finitur: quasi vero iis felicius sit distendi crapulâ, rumpi venere, cerevisiâ turgescere, liquoribus spirituosis ardere aut suffocari, & sepeliri somno: gustus sedulò & avidè irritamenta per omnia quarunt, undè morborum. Illiades erumpunt, sibi illudere. satigentes, in ipsorum perniciem suam industrii sunt luxuriosi & vini amatores, quasi ab intemperantiâ omnes ferme morbos proficisci ignorarent. Itaque jure merito dixit Celsus *corpora quæ nimium repleta sunt, celerimè senescunt, & agrotant.* Conata omnia addit idem præseus auctor, *inutilia videntur, quoniam & plus propter dulcedinem assumuntur, & quod modo par est tamen ægrius concoquitur.* At vero opsonia inquit Hippocrates ex intrinsecis preparata, ideo sunt astuosa & humida, quod pinguis, ignea, & calida, & inæquales inter se vires sortita, in eodem ciborum apparatu resident: Condita appello quæ ex succis malè invicem coeuntibus parantur, aromatum vi, & acuminè radicum ægriorum confusâ farragine imbuta. Hinc non nullorum divitum adolescentia fugax, pubertas præceps, virilis ætas brevis, senectus urget, & cita mors venit, nec ipsis est læta longioris vitæ gloria. Lasciva juvenutis vix adest, ante tempus caduca languet, parentum vitio, incommodis mille infirma plectitur proles, Melius sane esset iis diligenti studio à juvenutis primordiis custodire sanitatem, quam senio confecti præstare aut perquirere remedia. Hi sunt fontes uberissimi indomitæ arthritidis, quæ vicioso, perverso, & dissoluto vitæ genere fovetur.

Ergo non à vino Burgundo arthritis.

Proponebat Parisiis, LEANDER PEAGET, Parisinus,
Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1739. à sextrâ ad meridiem.